

ДЕМОГРАФИЈА И СОЦИЈАЛНЕ СТАТИСТИКЕ

СВЈЕТСКИ ДАН СТАНОВНИШТВА

Свјетски дан становништва обиљежава се 11. јула, а иницијативу за обиљежавање покренуо је 1989. године Управни савјет Развојног програма Уједињених нација, с циљем усмјеравања пажње на ургентност и важност популационих питања у контексту свеобухватних развојних планова и програма, те потребе да се нађу одговори на ова питања.

Обиљежавање је инспирисано великим интересом за „Дан пет милијарди“ (11. јули 1987.), што је приближно дан када је свјетско становништво достигло 5 милијарди. Процјењује се да је број људи на Земљи достигао 1 милијарду у 1804. години, 2 милијарде у 1927, 3 милијарде у 1960, 4 милијарде 1974. године, 5 милијарди у 1987, 6 милијарди у 1999. години те 7 милијарди у 2011. години. Према процјенама Популацијског одјељења УН¹ сматра се да је средином 2021. године број становника наше планете износио око 7,87 милијарди, од чега 59% у Азији, 17% у Африци, 9% у Европи, а остатак се односи на друге континенте. Становништво Босне и Херцеговине чини испод 0,05% укупне свјетске популације.

На глобалном нивоу, број мушке популације благо надмашује број женске популације (процјењује се да у 2021. години 102 становника мушког пола долази на сваких 100 жена). Дјеца до 15 година чине око 25% свјетске популације, а становништво старије од 60 око 13%. Услијед процеса старења свјетског становништва, очекује се да до 2050. године буде подједнак број дјеце до 15 година и лица старијих од 60 година. У Европи је 25% становништва старије од 60 година, а очекује се да ће уддио ове категорије становништва порастати на 35% до 2050. године. На другој страни, у Африци која има најмлађе становништво очекује се раст удјела ове категорије са садашњих 6% на 9% у 2050. години.

Годишњи број живорођене дјеце у свијету износи око 141 милион, а умрлих око 58 милиона становника, те природни прираштај износи око 83 милиона становника годишње. У просјеку, свјетско становништво се мјесечно увећа за око 2 популације Босне и Херцеговине. Становништво у свијету расте по стопи од 1,1% годишње, та стопа је у опадању и предвиђа се њено смањивање у наредном периоду.

Витални догађаји у свијету у јединици времена, процјена

Јединица времена	Живорођени	Умрли	Природни прираштај
Година	140 949 000	57 977 000	82 972 000
Мјесец	11 745 750	4 831 417	6 914 333
Дан	386 161	158 841	227 320
Сат	16 090	6 618	9 472
Минут	268	110	158

¹ У саопштењу коришћени подаци Популацијског одјељења УН, Population Reference Bureau и Агенције за статистику БиХ

Процјењује се да је годишња стопа наталитета на глобалном нивоу износила око 19‰, стопа морталитета око 7‰, што је дало природни прираштај од око 12‰. Постоје изразите разлике у природном кретању становништва појединих региона и земаља свијета. Тако је у развијеном дијелу планете (односи се на Европу, Сјеверну Америку, Аустралију, Нови Зеланд, Јапан) стопа наталитета износила 10‰, а морталитета 10‰, Док је мање развијеном дијелу свијета, стопа наталитета износила је 20,5‰, морталитета 7,2‰, а природног прираштаја 13,3‰. Стопа наталитета (2019.г.) у Босни и Херцеговини била је 8,1‰, а морталитета 11,1‰ што је резултовало негативним природним кретањем становништва од -3‰.

Стопа укупног фертилитета на свјетском нивоу износи 2,5. У развијеном дијелу свијета износи 1,7, а у мање развијеном 2,6. Међу континентима, највиша је у Африци (4,5), а најнижа у Европи (1,6). Посматрано по државама, највиша стопа је у државама попут Нигера (7,2), Сомалије (6,3), Конга ДР (6,1), а међу најнижим је у Молдавији, Португалу, Сингапуру (по 1,2) итд.

Процјењени очекивани животни вијек при рођењу за свјетску популацију износи 71,7 година (за мушкарце 69,4, за жене 74). Најнижи је у Сијера Леонеу (51,8), Централноафричкој Републици (52,2), Чаду (52,9), Нигерији (53,4), а највиши у Јапану (83,8 године), Швајцарској (83,3), Шпанији (83,1) и Сингапуру (83). Процјењени очекивани животни вијек при рођењу за становништво Босне и Херцеговине износи 76,9 година (74,4 године за мушкарце и 79,4 година за жене).

Према средњој варијанти пројекција (Популацијско одјељење УН) очекује се да свјетска популација достигне 8,55 милијарди до 2030. а 9,74 милијарди до 2050. године. Очекује се да се до 2050. године становништво Африке увећа за 81,2%, а Европе смањи за 5%.

Разлике у демографској динамици и демографским карактеристикама које постоје међу државама и регионима доводе до промјене њиховог удјела у свјетској популацији. Постоје велике разлике у стопи промјене бројности становништва међу континентима и регионима свијета. Тако је у 1950. години на Европу отпадало 21,7% свјетског становништва, у 2021. 9,5%, а пројекција за 2050. годину је 7,3%. На другој страни, удио Африке растао је са 9,0% у 1950. години на 17,4% у 2021, а очекује се да у 2050. години достигне 25,6%. У вези са различитом стопама кретања броја становника међу појединим државама, очекује се даља промјена њиховог учешћа у укупној популацији свијета и редослиједа на листи држава по бројности њиховог становништва.

Број становника 10 најмногуљуднијих земаља свијета у 1950. и 2021. години и пројекција за 2050. годину

1950.		2021.		2050.	
Држава	Број становника (у милионима)	Држава	Број становника (у милионима)	Држава	Број становника (у милионима)
Кина	554	Кина	1 444	Индија	1 639
Индија	376	Индија	1 393	Кина	1 402
САД	159	САД	333	Нигерија	401
Русија	103	Индонезија	276	САД	379
Јапан	83	Пакистан	225	Пакистан	338
Њемачка	70	Бразил	214	Индонезија	331
Индонезија	70	Нигерија	211	Бразил	229
Бразил	54	Бангладеш	166	Етиопија	205
Уједињено Краљевство	51	Русија	146	Конго ДР	194
Италија	47	Мексико	130	Бангладеш	193

У наредним деценијама очекује се наставак раста свјетске популације, с тим што ће стопа раста наставити да се смањује. Очекује се даље смањење фертилитета свјетског становништва, што ће осим споријег раста водити и старењу свјетске популације. Томе ће допринијети и очекивано продужење животног вијека. Очекују се велике разлике у демографском развоју међу појединим земљама, док једне очекује депопулација, другима предстоји брз раст становништва. Међу главним процесима који се односе на свјетско становништво је и процес урбанизације. Док је градско становништво у 1975. години обухватало 37% свјетске популације, процјењује се да од 2008. године први пут у историји већина свјетског становништва живи у градовима и да ће се раст удјела урбаног становништва наставити и у предстојећем периоду.

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26

Телефон: +387 (33) 911 911 | Телефакс: +387 (33) 220 622

Електронска пошта: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница: www.bhas.gov.ba

Одговорна лица:

Радослав Ђоровић, Помоћник директора за демографију и социјалне статистике

Весна Ђужић, директор

Саопштење приредио: Радослав Ђоровић

Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.